

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

המרקסיזם הסובייטי והאוונגארד האמנותי - 26813

תאריך עדכון אחרון 04-07-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים גרמניים, רוסיים ומזרח אירופיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' טטיאנה קרצ'נצב

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Tatiana.Karachentseva@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום "ד", 13.00-14.00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס אנחנו ננסה להסביר את הפרדוקס היסודי של תיאוריית האמנות בכלל והספרות בפרט, אשר מייחדת את המרקסיזם הסובייטי: סוג זה של מרקסיזם תמך באמנות הקלאסית וגינה את האוונגרד האמנותי.

אנחנו ננתח את העקרונות והטיעונים הבסיסיים של מבקרי האוונגרד הסובייטיים ונשקול את הרלוונטיות שלהם היום. כמו כן אנחנו גם נשווה אותם עם עקרונות ונימוקים לתמיכה באוונגרד האמנותי שהמרקסיזם המערבי הציע. בדיונים שלנו בכיתה נסתמך על טקסטים של מיכאיל ליפשיץ, ולטר בנימין, ג'רג' לוקאץ', לואי אלתוסר ואחרים.

מטרות הקורס:

מטרות הקורס הן:

- להבהיר את מושגי היסוד וההבחנות של התיאוריה המרקסיסטית הסובייטית של האוונגרד.
- להסביר מדוע במונחים של התיאוריה הזו אמנות האוונגרד נחשבת כתופעה ניוון ומנוגדת לאמנות הקלאסית.
- לתת פורמליזציה של שיטת הפרשנות של זרמי האמנות האוונגרדית השונים (קוביזם, פוטוריזם, סוריאליזם, אמנות מופשטת), המבוססת על התיאוריה הזו.
- להשוות את התיאוריה המרקסיסטית של האוונגרד עם תיאוריות אחרות של התופעה הזו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

עם השלמת הקורס, התלמידים צריכים להיות מסוגלים:

- להשתמש בכלים מושגיים המאפשרים לנתח תיאוריות שונות של אמנות האוונגרד.
- לברר את היסודות הפילוסופיים שהונחו ביסוד ההמשגות השונות של תפקיד האמנות הפוליטי.
- להראות את הקשר בין שיטות פורמאליות של פרשנות יצירת האמנות לבין דרכי פרשנות המשמעות החברתית.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: דיון יהיה השיטה העיקרית של הקורס הזה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

האסתטיקה המרקסיסטית והאמנות הקלאסית
מרקסיזם, "סוציולוגיה וולגרית" ואסתטיקה אמנות ה"שמאל"

הפוטוריזם האיטלקי והאידיאולוגיה של הפאשיזם
האקספרסיוניזם הגרמני "המיתוס של המאה ה-20" של רוזנברג
קוביזם כמיסטיקה הגיאומטרית
זיוף המציאות: האובייקטיביות החדשה וסוריאליזם חברתי
מאבק על ריאליזם. רפין: קיטש או אמנות?
הפנומנולוגיה של פחית: אמנות-פופ

חומר חובה לקריאה:

Mikhail Lifshitz *Literature and Marxism, a controversy by Soviet critics*
Mikhail Lifshitz *The philosophy of art of Karl Marx*
T. Adorno, W. Benjamin and others *Aesthetics and Politics*
L. Althusser *Cremonini, Painter of the Abstract*
G. Lukacs *The meaning of contemporary realism*

חומר לקריאה נוספת:

A. Bowler *Politics as Art. Italian futurism and fascism*
J. Bowlt *Russian art of the Avant-Garde*
S. Bru & G. Martens, ed. *The invention of politics in the European Avant-Garde*
(1906-1940)
P. Burger *Theory of the Avant-Garde*
R. Corrigan *The transformation of the Avant-Garde*
Albert Gleizes & Jean Metzinger *Cubism*
C. Greenberg *Avant-Garde and Kitsch*
- N. Gurianova *The aesthetics of anarchy: Art and ideology in the early Russian Avant
Garde*
- T. Harte *Fast Forward: The Aesthetics and Ideology of Speed in Russian Avant
Garde Culture (1910-1930)*
T. Huhn *A modern critique of Modernism: Lukacs, Greenberg, and Ideology*
D.G. Ioffe, F.H. White *The Russian Avant-Garde and radical Modernism*
F. Jameson *Postmodernism or the cultural logic of late capitalism*
E. Kovtun *Russian Avant-Garde*
A. Rosenberg *The Myth of the Twentieth Century*
What is an avant-garde? New Literary History, Volume 41, Number 4, Autumn 2010
W. Worringer *Abstraction and empathy: a contribution to the psychology of style*

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 30 %
גשת עבודה 70 %

הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: